

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

AK
Starachowice
Okręg Radom-Kielce

WOJCIECHOWSKA Jwoma
ps.. Vera"

5158/w

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

..... WOJCIECHOWSKA .....

..... Jwona .....

..... ps. „Jewa“ .....

- I./1. Relacja ✓ k. 2, s. 1-2
- I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —
- I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —
- II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 2, s. 1-2
- III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —
- III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —
- III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —
- III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945
- III./5. Inne ... —
- IV. Korespondencja ✓ k. 1, s. 1
- .....
- .....
- .....
- V. Nazwiskowe karty informacyjne —
- VI. Fotografie —

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej

87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
 e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

NIP 956 16 25 127; REGON 870502736

KRS 00000 41692

Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

WOJCIECHOWSKA Twoma T. 5158/WSK

MEMORIAL (nazwa zespołu, zbioru, kolekcji i sygnatura akt)

Lp.	Nazwisko i imię korzystającego	Temat pracy (ewent. cel wykorzystania)	Data korzystania
1	Anna Mikulska	zakośnienie teski i oprac. materiałów	7-07-2020r.
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

I/1 Relacja

- Opis działalności - relacja własna, Łódź [b.d.] dla: archiwum
2 KRP i BWP, dział 2, t. „W”, k. 23, poz. NN, mps, rkps, kopia, k. 2, s. 1-2

Iwona Wojciechowska

zam. w Łodzi, [redacted]

Nr leg. 14996

*Iwona
Wojciechowska
(W)*

AK

O p i s   d z i a ł a l n o ś c i

Urodziłam się 10.XI.1928 r. w Marsylii /Francja/ w rodzinie inteligentkiej. Po powrocie z rodzicami do kraju rozpoczęłam naukę w tzw. szkole powszechnej, gdzie w VI-tym oddziale zaskoczyła mnie wojna. Mieszkaliśmy wówczas w Warzawie. W 1941 r. przeprowadziłam się do Starachowic.

Od 1942 roku zostałam zaprzysiężonym członkiem Armii Krajowej, przybierając pseudonim "Vera". Początkowo pracowałam na placówce wywiadu pod dowództwem por. Henryka Mazura ps. "Bocza" w obwodzie "Baszta" w Starachowicach.

Następnie aż do wyzwolenia byłam łączniczką dowódcy oddziału bojówkowo-dywersyjnego por. Zdzisława Zieniewicza ps. "Alter".

Brałam udział w akcjach z bronią w ręku /między innymi likwidacja konfidenta Józefa Przewoźnego, akcja na pociąg /transport na wschód/, w której zginął brat z-cy komendanta por. "Wilka" - Mieczysław Golaszewski.

W sierpniu 1944 roku zostałam aresztowana i zwolniona przez bandarę, będącego na usługach naszego dowództwa. Miesiąc ukrywałam się, następnie zostałam ponownie aresztowana, a w czasie transportu, pod Jędrzejowem uciekłam.

W okresie koncentracji i masowych obław na lasy kielecczyzny pod Pawłowem przeprowadziłam 9 ludzi, spalonych na terenie Starachowic, dając im kontakt do oddziału "Nurta".

Jako spalona i poszukiwana przez gestapo przebywałam w oddziale pod dowództwem por. "Wilka" - Czesława Wojciechu Golaszewskiego aż do wyzwolenia.

Po wyzwoleniu w 1945 roku przyjechałam do Łodzi, gdzie podjęłam naukę i w 1947 r. zdałam maturę. Następnie wyszłam zamąż i rozpoczęłam studia na Wydz. Lekarskim AM w Łodzi. W 1949 roku po urodzeniu chorowitego dziecka przerwałam studia.

Od 1960 r. pracowałam w Studio Opracowań Filmów w Łodzi /Redakcja "Lapisów"/. Na skutek złego stanu zdrowia przerwałam pracę w 1965 roku.

W 1970 roku rozpoczęłam pracę w 'olskim Towarzystwie Ekonomicznym jako kierownik biura, gdzie pracowałam do przejścia na rentę w 1972 roku.

W międzyczasie pracowałam społecznie w Komitecie Rodzicielskim w Szkole Podstawowej Nr 94 oraz w Liceum im. A. Asnyka Nr 8. Jestem czynnym członkiem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego.

Od 1947 roku jestem członkiem ZBoWiD. Od 1968 roku aktywnie pracuję w Komisji Organizacyjno-Propagandowej, Następnie w Komisji Odnowieniowej, potem jako

sekretarz Komisji Rewizyjnej. Ostatnio pracuję w Komisji Odznaczeniowej jako
Wiceprzewodniczący Komisji. Zostałam wybrana na członka Zarządu Oddziału ZRM
Łódź-Sródmieście.

Biorąc pod uwagę charakter pracy współpracuję ściśle z TPPR, LOK, FJN.
Posiadam Krzyż Partyzancki, Odznakę Grunwaldzką, Medal Zwycięstwa i Wolności,
Honorową Odznakę m. Łodzi, Odznakę Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej.

II Materiały uzupełniające relację

- Wojciechowska Iwona ps. Jęwa - biogram [w:] A. Rybicka, Rola, działalność i znaczenie kobiet w Armii Krajowej, Toruń 2016, mps, kopia, k. 2, s. 1-2

18 XI 1969 r. – Złoty Krzyż Zasługi, 18 V 1972 r. – Odznakę Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej⁴⁸³.

4.15. Wojciechowska Iwona ps. Vera

Urodziła się 10 XI 1928 r. w Marsylii (Francja) w rodzinie inteligenckiej. W okresie dwudziestolecia międzywojennego wraz z rodzicami powróciła do Polski i zamieszkała z nimi w Warszawie⁴⁸⁴. Rozpoczęła naukę w szkole powszechnej. Gdy uczęszczała do 6 klasy, rozpętała się wojna⁴⁸⁵.

W 1941 r. przeprowadziła się wraz z rodzicami do Starachowic. W roku następnym została zaprzysiężona w Armii Krajowej i wówczas przyjęła konspiracyjny pseudonim Vera.

Jak wspomina: „Początkowo pracowałam na placówce wywiadu pod dowództwem por. Henryka Mazura ps. »Bończa« w obwodzie »Baszta« w Starachowicach. Następnie, aż do wyzwolenia byłam łączniczką dowódcy oddziału bojówkowo-dywersyjnego por. Zdzisława Zieniewicza ps. »Alter«. Brałam udział w akcjach z bronią w ręku między innymi: likwidacja konfidenta Józefa Przewoźnego, akcja na pociąg – transport na wschód, w której zginął brat z-cy komendanta por. »Wilka« – Eligiusz Gołaszewski. W sierpniu 1944 r. zostałam aresztowana i zwolniona przez żandarma, będącego na usługach naszego dowództwa. Miesiąc ukrywałam się, następnie zostałam ponownie aresztowana, a w czasie transportu pod Jędrzejowem uciekłam. W okresie koncentracji i masowych obław na lasy Kielecczyzny pod Pawłowem przeprowadziłam 9 ludzi, spalonych na terenie Starachowic, dając im kontakt z oddziałem »Nurta«⁴⁸⁶. Sama „Irena” była zatem w 1944 r. zdekonspirowana i musiała się ukrywać przed Gestapo. Aż do momentu wyzwolenia ukrywała się ze swoim macierzystym oddziałem Wojciecha Gołaszewskiego „Wilka”.

Po zakończeniu wojny w 1945 r. udała się do Łodzi, gdzie podjęła naukę i w 1947 r. zdała maturę. Następnie wyszła za mąż i rozpoczęła studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Łodzi. W 1949 r., po urodzeniu chorowitego dziecka, przerwała studia. Od 1960 r. pracowała w Studiu Opracowań Filmów w Łodzi (redakcja napisów). W 1965 r. na skutek złego stanu zdrowia przerwała pracę. W 1970 r. została zatrudniona w Polskim Towarzystwie Ekonomicznym jako kierownik biura i pracowała tam aż do momentu przejścia na rentę w 1972 r.⁴⁸⁷

Od 1947 r. „Vera” była członkiem ZBoWiD-u i w jego strukturach od 1968 r. pracowała w Komisji Organizacyjno-Propagandowej, następnie w Komisji Odznaczeniowej, a potem jako sekretarz Komisji Rewizyjnej. Była członkiem Zarządu Oddziału ZBoWiD Łódź-Śródmieście⁴⁸⁸.

⁴⁸³ Ibid.

⁴⁸⁴ Nieznana jest autorce data wyjazdu rodziców Iwony Wojciechowskiej do Francji.

⁴⁸⁵ ZKRPiBWP, Wojciechowska Iwona, dział: 2, t. „W”, k. 23, poz. NN, s. 1.

⁴⁸⁶ Ibid., s. 1.

⁴⁸⁷ Ibid.

⁴⁸⁸ Ibid., s. 1-2.

Aleksandra Rybińska

Rola, działalność i znaczenie kobiet w Armii Krajowej

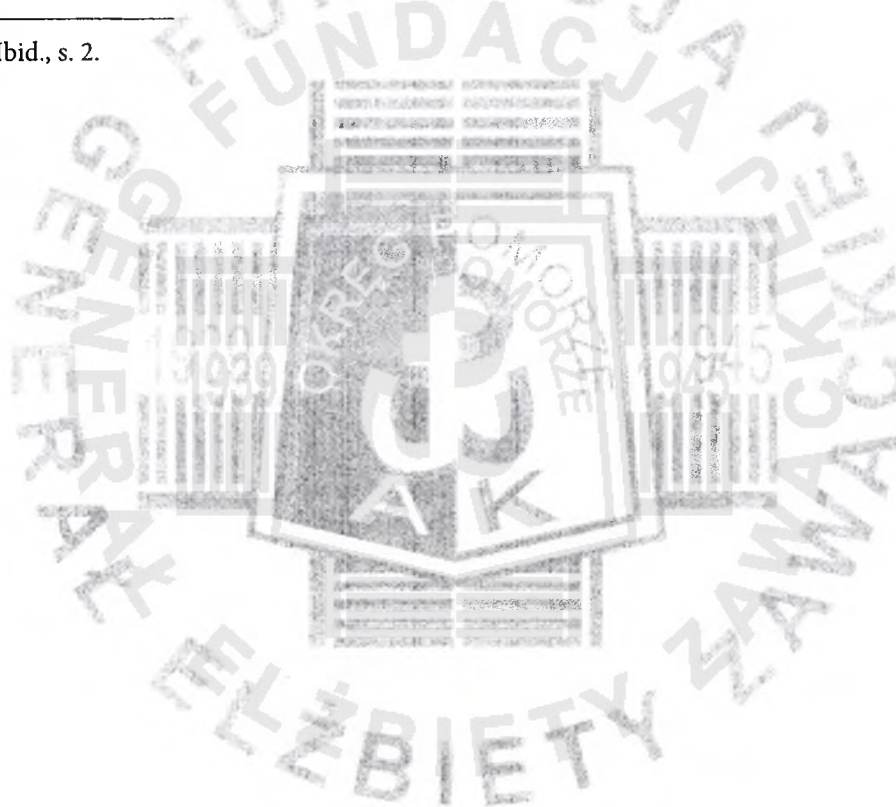

Za swoją działalność Irena Wojciechowska została odznaczona m.in.: Krzyżem Partyzanckim, Odznaką Grunwaldzką, Medalem Zwycięstwa i Wolności, Honorową Odznaką m. Łodzi, Odznaką Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej⁴⁸⁹.

Piętnaście kobiet, piętnaście różnych historii. Każda opowiada o odmiennych ich losach w czasie walk w Armii Krajowej. Elementem je łączącym jest Łódź – ich miejsce urodzenia lub miasto, które po wojnie stało się ich rodzinnym.

Przykłady tych jednostek pokazują, jak bardzo były zaangażowane w walkę o niepodległość i jak mocno wspierały swoich mężów i braci. Przełamały wszelkie XIX-wieczne stereotypy o kobietach słabych, niezdolnych do walki. Na równi z mężczyznami broniły tego, co było dla nich równie cenne – ojczyzny. *Gloriam et honorem heroines!*

⁴⁸⁹ Ibid., s. 2.

IV Korespondencja

- email A. Rybińskiej-Bieleckiej do fundacji - wydruk dn. 16.06.2020r., k.1.5.1

Temat **WOJCIECHOWSKA IWONA**
Od Aleksandra Rybińska-Bielecka

Do sekretariat@zawacka.pl <sekretariat@zawacka.pl>
Data 2020-06-16 09:05

- DSC_0110.JPG (~1.6 MB)
- DSC_0111.JPG (~2.2 MB)

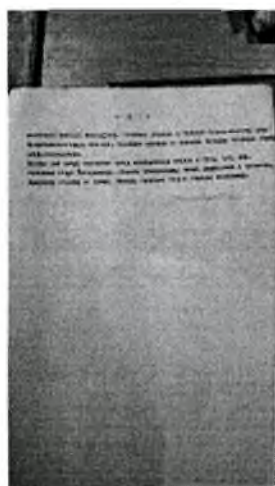
ARCHIWUM ZWIĄZKU KOMBATANTÓW RP I BYŁYCH WIĘŹNIÓW POLITYCZNYCH, dział 2, t. "W", k. 23, poz. NN.

dr Aleksandra Rybińska-Bielecka

Uprzejmie informujemy, że Instytut Pamięci Narodowej - KŚZpNP wywiązuje się z przepisów Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Prezes IPN - KŚZpNP z siedzibą w Warszawie, adres: ul. Wołoska 7, 02-675 Warszawa. Pełna treść klauzuli informacyjnej jest opublikowana na stronie <https://ipn.gov.pl/edukacja-1/dla-nauczycieli>. W przypadku braku Pani/Pana zgody na otrzymywanie kolejnych maili o podobnej tematyce, należy wysłać odpowiedź na tego maila o treści: "nie wyrażam zgody na dalszą korespondencję ze strony IPN-KŚZpNP".

DSC_0110.JPG
~1.6 MB

DSC_0111.JPG
~2.2 MB

WOJCIECHOWSKA Swoma

BARBARA
CZUCHOW

TECZKA WIAZANA
"BEZKWASOWA" 250G

